

СТАНОВИЩЕ

относно конкурс за доцент по 2.3. Философия (История на философията – Нова философия XIX век) в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ от проф. д-р Христо Петков Тодоров, департамент „Философия и социология“ в НБУ

Конкурсът за доцент по 2.3. Философия (История на философията – Нова философия XIX век) в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ е обявен от СУ в брой 48 на „Държавен вестник“ от 28 юни 2022 г. Единствен кандидат по този конкурс е гл. ас. д-р Димитър Димитров Божков от катедра История на философията във Философски факултет на СУ „Св. Климент Охридски“.

Кандидатът отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България за заемане на академичната длъжност „доцент“. Той е придобил образователна и научна степен „доктор“ през 2012 г. след успешна защита на дисертация на тема „История и еманципация (Карл Маркс, Валтер Бенямин, Жак Рансиер)“ в СУ „Св. Климент Охридски“. На базата на този дисертационен труд е публикувана монографията „История и еманципация. Клио из пасажите на модерността“, София: УИ „Св. Климент Охридски, 2022. ISBN: 978-954-07- 5405-5. Димитър Божков заема академичната длъжност „главен асистент“ в СУ от 2013 г. Академичната дейност на кандидата отговаря на минималните национални изисквания към научната и преподавателската дейност за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Кандидатът е представил за участие в конкурса монографията “Марксизмът в месианизма”, София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2022. ISBN: 978-954-07-5530-4 Освен нея са представени още 1 глава в колективна монография, 5 студии в научни списания и сборници и 4 статии в научни списания и сборници.

Монографията „Марксизмът в месианизма“, която е представена като хабилитационен труд, представлява оригинално и донякъде необичайно за българската историко-философска книжнина изследване на връзката между марксизма и традицията на модерния месианизъм във философията. Тази традиция е представена от фигури като Франц Розенцвайг, Валтер Бенямин, Ернст Блох, Гершом Шолем, Мартин Бубер и Якоб Таубес. Именно на Таубес е отделено особено внимание. Авторът се е отнесъл с

подобавашо внимание както към влиянията на философския месианизъм върху някои версии на марксистката философия през XX век, така и обратно – към влиянието на марксизма върху мисленето на част от споменатите автори. Особено ценно е разглеждането на връзката между марксизма и съвременния католически месианизъм в Латинска Америка.

Марксизмът и философският месианизъм се срещат на терена на философията на историята. Авторът разбира добре и изяснява прецизно особеностите на тази философска сравнително нова философска дисциплина, появила се след XVIII век, когато започва ерозията на християнско-религиозното мислене за историята. Най-широко разпространеното схващане за произхода на философията на историята е формулираното от Карл Льовит след Втората световна война. Според това разбиране философията на историята е секуларизирана есхатология. Държейки сметка и за други схващания за произхода и характера на философията на историята, изследването на Димитър Божков предлага допълнителни разнообразни и диференцирани аргументи в полза на тази теза.

Централно в срещата между марксизма и месианизма, както обосновава Божков, е отношението между настояще и минало. Съсредоточени върху идеята за социална промяна, както марксизмът така и месианството търсят в миналото възможности за революционно действие. Големият въпрос обаче си остава въпросът за бъдещето, тоест за крайната цел на революцията. За класическия марксизъм тази крайна цел е комунизмът, а за различните разновидности на християнския религиозен месианизъм – настъпването на финалното събитие на Страшния съд, с което се произнася окончателната присъда над света. Интригуващо питане би било дали и с каква убедителност в наше време могат да се поддържат тези две есхатологични визии.

От останалите публикации, представени от автора за участието му в конкурса, бих открил двете работи върху Аби Вартбург – „Нимфата бродник“ и „Аби Вартбург при индианците пуебло. Орайби и Флоренция“ – както и студията „Детективският роман или по следите на едва доловимото: Кракауер и Болтански“. Към тази група публикации с известни уговорки може да се причисли и статията „История и изкуство: режими на видимост“. В нея, използвайки и изяснявайки въведеното от Жак Рансиер понятие „режими на видимост“, авторът разсъждава върху същественото отношение между историческо познание и фикция. В посочените публикации авторът демонстрира богати познания в областта на естетиката и теорията на изкуството, висока философска култура и аналитична способност, отличен естетически вкус и способност да се

откриват необичайни въпроси и да се правят неочаквани връзки между автори и произведения.

През последните няколко години бях ангажиран като преподавател в международната магистърска програма „Медии, култура, комуникации“. Димитър Божков също имаше лекционен курс в нея. От разговори със студенти от програмата придобих впечатлението, че той умее да общува много добре с тях и се радва на тяхното внимание и уважение. От негови изяви на научни конференции както и от представената за участие в конкурса статия „За философията и нейната история“ правя заключението, че той има много сериозно и осъзнато отношение към академичното преподаване и е успял да се изгради като добър университетски преподавател.

От списъка с участията на Димитър Божков в научни конференции и от неговите членства в научни и професионални организации личи, че той е отлично интегриран в българската философска общност и е готов да носи отговорност за общи начинания.

Познавам лично Димитър Божков от студентските му години, когато, макар и за кратко време, съм бил негов преподавател. Имам много положителни впечатления от неговата работа и от неговата личност. Възприемам го като интелигентен, отзивчив и внимателен човек със самостоятелно мислене и голям творчески потенциал.

Заключение: Цялостната досегашна академична дейност на гл. ас. д-р Димитър Димитров Божков дава солидни основания той да бъде избран за доцент по 2.3. Философия (История на философията – Нова философия XIX век) в Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Като член на Научното жури напълно убедено ще гласувам ЗА неговото избиране.

Подпис:

София, 14 ноември 2022 г.

